

MŪSU LIETUVA

SÃO PAULO — BRASIL — 1971 m. rugsėjo — setembro 10 d

Sudarys Kongreso komiteta

Paruošiamajame posėdyje rugpjūčio 31 1972 metų Jaunimo kongreso reikalais nustatytos gairės Kongreso komitetui kurti. Numatyta šį komitetą įkurti penktadienį, rugsėjo 10, organizacijų atstovų poėdyje, Vila Zelinos klebonijoje (20:00 val.)

Sekančios organizacijos prašomos paskirti vieną nari, kuris jau iš karto galėtų įeiti į komitetą, kuris atrodo, turės tris pagrindines dalis: jaunimo komitetas, finansų komisija ir rėmėjų komisija. Po vieną atstovą kviečiama: Vila Zelinos Maldos Apaštaltavimo, vyresniųjų ir jaunesniųjų moterų draugijų, Vyrų brolijos, seselių pranciškiečių Zelinos parapijos tarybos, Žilvičio tėvų komiteto, Zelinos lituanistinės mokyklos, Kunigų vienybės, ūsų Lietuvos redakcijos, šv. Kazimiero parapijos ir Vila Zelinos kunigų, šv. Kazimiero Maldos Apaštaltavimo, lituanistinės mokyklos.

Po du komitetui narius kviečiami paskirti Lietuvių Katalikų Bendruomenės choras, Aušros choras, literatūros raitelis, Nemunas, Žilvitis, ateitininkai, Brazilijos Lietuvių jaunaga, Rio de Janeiro lietuviai

Šio Jaunimo kongreso komiteto ir jo dalių pareigos bus šios:

Sudaryti sąmatą ir rinkti lėšas; informuoti spaudą, organizacijas ir visuomenę; palaikyti ryšius su centriniu Kongreso komitetu Šiaurės Amerikoje ir su kraštų komitetais; ruošti Brazilijos lietuvių atstovus ir juos išrinkti; aptarti kelionės į Š. Ameriką būdus; talkinti tautinių šokių grupei, kuri dalyvaus IV Tautinių šokių šventėje.

Vėliau šis Brazilijos jaunimo kongreso komitetas prijuogntų iš įvairių bairrų atstovus.

Lėšas manoma sukelti parengimais, loterijomis, rinkliavomis ir rėmėjų aukso knyga.

Šiame pirmame posėdyje dalyvavo: kun. Pr. Gavėnas, kun. St. Šileika, kun. A. Saulaitis, J. Čiuviška, Z. Bačelis, J. Dimša, J. Lukoševičius ir E. Mikuckytė

Norima šalia 18 asmenų tautinių šokių grupės pasiųsti į Kongresą dar bent 4 jaunimo atstovus. Rugpjūčio 21 dienos Draugas rašo: Ateinančiais metais į tautinių šokių šventę atvyksta šokėjų grupės ne tik iš Kanados, bet ir iš 4 P. Amerikos valstybių bei Europos, praneša IV-tosios tautinių šokių šventės rengimo komitetas.

Numatė II PLJK datas

Po ilgų svarstymų antrojo Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso komitetai kartu su Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pareigūnais priėmė 1972 metais įvyksiančio kongreso programą:

Birželio 24 — liepos 9 įvairios parodos, susijusios su jaunimo pasisėkimais Čikagoje.

Birželio 29 — liepos 4 manifestacinė kongreso dalis, Čikagoje.

Atvyksta į Braziliją

Lietuvių pranciškonų provincielas T. Jurgis Gailiūšis rugsėjo 22 iš JAV vyksta į Medellin Kolumbiją, dalyvaus viso pranciškonų ordino suvažiavime, kuriame bus apie 200 atstovų. Suvažiavime, kuris tęsis 5 savaites, pirmą pirmą kartą po 150 metų dalyvauja lietuvių atstovas, pranciškonai buvo įsteigti prieš 700 metų, į Lietuvą atvyko prieš 600 metų. Caras

neleido lietuviams į ordino suvažiavimus išvykti, ir po ilgos pertraukos lietuvių pranciškonai vėl gavo pilnas provincijos teises Nepriklausomoje Lietuvoje dar nebuvo pakankamai stiprūs skaičiumi

Pasibaigus susirinkimui, T. Gailiūšis aplankys Argentinos, Urugvajaus, Brazilijos ir kitų kraštų lietuvius.

T. Jonas Kidykas, rugsėjo

1 po keturių mėnesių sugrįžęs iš JAV, pranešė, kad į Braziliją vykti svarsto dar du asmenis.

Jis kalbėjo su Genovaite Breichmaniene, kuri vadovaus IV-tajai tautinių šokių šventei liepos 2 d. Čikagoje. Ši žymi Gvytaro, Hamilton Kanadoje, mokytoja norėtų atvykti, pažiūrėti, kaip šoka Brazilijos, Urugvajaus ir Argentinos grupės, suvienodinti šokius kad šventės programoje visi sklandžiau šoktų. Jei G. Brachmanienei pavyktų atvažiuoti, tai būtų gal sio ar vasario mėnesį, kada São Paulo šokėjai turėtų daugiau laiko mokytis. Bandoma sutaisyti jaunimo stovyklos dienas su šventės vadovės viešnagė.

Su PLB valdybos pirm. St. Barzuku T. Kidykas tarėsi dėl lietuvių kalbos ir pedagogikos mokytojo, kuris galėtų atvykti irgi atostogų metu ir padėti paruošti mokytoju Brazilijos ir gal kitų kraštų lituanistinėms mokykloms. Šiuo metu lietuviškos mokyklėlės veikia Vila Zelinoje, Mokoje, Urugvajuje ir dvi Argentinoje. Yra galimybių ir stengiamasi lituanistines mokyklėles atkurti ir įsteigti vietovėse, kuriose yra didesnis lietuvių skaičius, kaip Vila Anastacio, Casa Verde ir kitur, kaip stengiasi Argentinos lietuviai įvairiuose Buenos Aires bairuose.

Lietuvių kalbos kursas padėtų ir šių kraštų jaunimo atstovams pasiruošti sąmoningiau Jaunimo kongreso programoje dalyvauti, geriau kalbą išmokti ir susipažinti su ten aptarsimais klausimais.

PASKIRTAS NUNCIJIAUS PATARĖJAS

Lagos, Nigerijoje, apaštališkojo sosto nuncijatūros patarėju pakeltas prel. Audrys Bačkis, 34 metų, jau eilę metų dirbęs Vatikano diplomatinėje tarnyboje Turkijoje, Costa Rica ir kitur. Anksčiau jis ėjo sekretoriaus pareigas.

LIETUVIS ČEMPIONAS

Europos sporto olimpiadoje Helsinkii, Suomijos sostinėje, lietuvis Kęstutis Šapka tapo Europos čempionu šokime į aukštį. Šis 22 metų amžiaus sportininkas pašoko 2.20 metrų į aukštį, o teisėjai jį pagyrė už jo gražią techniką, suteikdami aukso medalį.

Žaidynėse taškų skaičiumi pirmavo Rytų Vokietija, ją

PLACIAJAME PASAULYJE

EGIPTAS.

Libija, Sirija ir Egiptas susijungė! Arabų Federaciją, kuriai pritarė kone visi 12 milijonų balsuotojų.

ARGENTINA.

Valdžia ėteikė buvusiam prezidentui Peronui, gyvenančiam Ispanijoje, savo žmonos Evos palaikus, 16 metų slapta laikomus Italijoje Argentinos valdžios žinioje. Manoma, kad šis žygis gali atidaryti kelius Peronui grįžti į savo kraštą

KUBA.

Castro valdžia uždraudė amerikiečiams išvežti daugiau kubiečių, norinčių pasprukti iš krašto. Per šešeris metus išskrido 256,000, o dar 33,000 turėjo leidimus išvykti.

J.A.V.—

Nixono naujoji ekonominė politika toliau veikia pasaulio ekonominį gyvenimą ir sukelia amerikiečių tarpe Prezidentas stengiasi savo pusen palenkti darbininkų unijas.

VENECUELA.

Šis kraštas iškėlė sumanytą Orinoko, Amazonės ir kitas upes sujungti su La Plata, kad žemyno viduriu būtų vandeninis susisiekimas, kuris išjudintų kaimyninių valstybių vidaus ekonomiką.

sekė Sovietų Sąjunga ir Vakarų Vokietija

NORI ŠELPTI KUDIRKA

Dr. Jonas Genys JAV-se ėteikė respublikonų partijos pirmininkui senatoriui R. Doyle prašymus Simo Kudirkos, pakrantės sargybos sovietams sugrąžinto ir 10 metų sunkių darbų kalėjiman nuėisto, reikalą. Tarp prašymų yra, kad būtų sudarytos sąlygos susitikti su Simu Kudirka ir jį sušelpiti maistu bei drabužiais ir kad būtų ieškoma galimybių jį išlaisvinti. Šiuo reikalu trijų Baltijos tautų atstovai tarėsi su respublikonų partijos vadovais Washingtone.

NEILEIDŽIA LIETUVIŲ

Vokiečių šaltiniai skelbia Bonnoje, kad Karaliaučius, dabar vadinamas Kaliningradu, yra perdėm rusiškas. Iš 732,000 gyventojų šioje ilgą amžėje lietuvių genčių prūsų žemėje dabar pusė milijono yra rusai kolonistai. Tik 3,5% yra lietuviai ir vokiečiai, kurių prieš karą buvo labai daug, teliko vos 0,5%. Lietuviai ten užsilikę iš senų laikų, ir jų nepajėgė sunaikinti nei kaizeris, nei caras, nei

ŠVEDIJA.

Vadžia užmezgė diplomatinis ryšius su Šiaurės Vietnamu.

Brazilija

Kraštas rugsėjo pirmosiomis savaitėmis mini Nepriklausomybės šventę eisenomis ir ypatingomis programomis, surištomis su «Semana da Pátria».

São Paulyje vyksta vienuoliktosios «Bienal» meno paroda, kurioje savo meno darbus išstatė 57 kraštai. Ruošta Ibirapueros parke.

São José dos Campos pastatytas grynai brąziliškas lėktuvas Xavante pakilo į orą pirmą kartą.

Tarptautinės kavos įstaigos nustatytos naujos normos ir kavos kainos, palankios Brazilijai tarptautinėje rinkoje.

Santo André miestas pradėjo vykdyti susisiekimo planą, kuris centrą apsuptų greitkelių žiedu.

Dviejų oro bendrovių numatytas sujungimas sukėlė ginčus tarp VA-P ir Sadia rėmėjų.

Šią savaitę Brazilijos gyventojų skaičius peržengė 93 milijonus žmonių.

sovietai.

Sovietinėje administracijoje Karaliaučiaus sritis yra atskira nuo įvairių respublikų, o į kraštą lietuviai neįsi leidžiami, kad ateityje būtų galima teigti, kad tai grynai rusiška sritis, priklausanti «plačiajai tėvynei.»

VYSKUPAS JUGOSLAVIJOJE

Europos lietuvių vyskupas Antanas Deksnys rugpjūčio 11 išvyko į tarptautinį marijologijos kongresą Zagrebe, Jugoslavijoje. Kelionėje vyskupas lydėjo Tėvas Klemensas Žalalis, OFM, šv. Rašto žinovas.

STATYS LIETUVIŠKĄ OPERA

Čikagos lietuvių opera šiais metais pastačiusi tradicinę Traviatą, 1972 metų kovą — balandžio mėnesiais parodys komozitoriaus K. V. Banaičio «Juratė ir Kastytis», kurio klavyras buvo operos fondo katinis išleistas. Orkestracija ruošinama A. Kučiūno. Telkiamos menininkų ir solistų jėgos, kad šis šešioliktasis pastatymas būtų kuo geriausias.

Pavergtoji Lietuva

Karininku likimas

Londone išėjo Joseph Berger knyga. Savo atsiminimuose pasakoja apie Baltijos valstybių karininkų žudynes Norilsko stovyklose. Autorius iš buvus 21 metus kalėjimuose bei darbo stovyklose Gimeš Lenkijoje, emigravo Palestinoje, tapo komunistų partijos nariu. Iš Lenkijos vėliau emigravo Izraelin, kur ir knygą parašė.

Jis rašo, kad 1940 metais Baltijos valstybių karininkams buvo suteikti sovietų armijos laipsniai ir jie privalėjo būti ištikimi 1941 metų viduryje Maskva įsakė, kad 1000 karininkų turi išvykti tariamam apmokymui į Maskvą. Kurie nespėjo paspukti, buvo Maskvoje nuginkluoti ir ištremti į Norilsko stovyklą šiaurės Sibire. Sovietai suruošė „teismus“, kuriuose per 5–10 gynimosi žodžių buvo perskaityta mirties baismė. Nuosprendis nieko neturėjo bendro, anot Bergerio, kuris stovykloje buvo su karių įsitikinimais — buvo tik duotas įsakymas 400 baltų karių nužudyti, jų tarpe bent 100 lietuvių.

Latvijoje

Latvijoje 1935 metais lietuvių buvo 77% gyventojų, o 1959 — 62%. 1970 suskaičiavimo lietuvių jau buvo 1.342.000 — bet 56,8%. Jų skaičius per okupacijos metus proporcingai sumažėjo visu penktadaliu. Prieš karą rusų buvo 10,6 nuosimčiai, o pernai jau 30

nuosimčių — padidėjo kolonistų skaičius. Už Latvijos ribų Sovietų Sąjungoje esama 88 tūkstančiai. 95% latvių pasisako gimtąja kalba skaitą savąją, nors 50% gyventojų nebeatsimena Nepriklausomos Latvijos. Moterų 200 000 daugiau už vyrus — tai karo nuostoliai.

ŽYDO LIUDIMAS

Tarp Rusijos žydų pasprukusių Izraelin yra Yefim Sevela, 43 metų amžiaus. Jis buvo 9 metų amžiaus, kai 1937 metų valybose pusė jo mokyklos moksleivių neteko savo tėvų, jis pats šnipinėjo savo tėvą. Verkė, kada Stalinas mirė. Lietuvoje apsigyvenęs, buvo laikraštiniukas, o vėliau kovojo prieš Lietuvos laisvės kovotojus: „Lietuviai su mumis kovojo miškuose iki 1951, nes mes buvome svetimieji ir užėmėme jų žemę. Vykdamas į kolchozą turėdavau turėti karišką palydą. Pirmas lietuviškas sakinyss, kuri aš išmokau buvo: „Šalin okupantai rusai.“ Stalinas siekė išvežti pusę Lietuvos gyventojų į Sibirį.“

Nuolatinis antisemitizmas atvėrė jam akis, nors jis buvo visai asimiliavęsis, baigęs rusų universitetą, nemokėjo hebraiškai. Žydai dabar laikomi ant šeilišiais piliečiais, jų įstatutų pažymiai mažinami, teismuose skriaudžiami.

VALDŽIOJE

Lietuvos Aukščiausioji taryba arba parlamentas išsirin-

ko prezidentūrai ir sudarė Ministrų Taryba, kurios sudėtis panaši į 1967 metais pagal okupantų norus sudarytą. Ministrų pirmininku lieka Juozas Manušis, pakeitęs Motiejų Šumauską. Jo pavaduotojas Ks. Kairys, nesamas „užsienio reikalų ministro“ pareigas eina ir toliau L. Diržinskaitė-Piliusenko, iš viso yra 26 ministerijos, kurių tik penkios yra respublikinės, o kitos tiesioginiai surištos su Maskva.

Prezidiumo pirmininku toliau liko M. Šumauskas, 1966 metais pakeitęs J. Paleckį. Prezidiume iš vienuolikos narių yra trys rusai.

Liepos mėnesį Lietuvoje pirmą kartą įvestas Pataisos darbu kodeksas, kuriame numatyta baudmės už vagystes, kurios dažniausiai įvyksta mėsos, pieno, maisto, žemės ūkio ir lengvosios pramonės srityse. Tiesa kaltina „dar labai gajias praetis atgyvenas, kurias, beje, kursto ideloginiai mūsų priešai,“ nepažymėdama, kokią įtaką turėjo 25 eriu metų sovietinė okupacija. Daug dėmesio kodekse skiriama nuteistųjų politiniam auklėjimui. Baudmės numatytos keturios: laisvės atėmimas, nutrėmimas (į kitą Lietuvos vietą), ištrėmimas ir pataisos darbai be laisvės atėmimo.

SOVIETIJJE

Iš Sovietų prasiskverbė žinios sunkiai pasiekia Vakarais kaip ši. Komunistų partijos suvažiavimo metu delegatai prie durų gavo lapelius su užrašu: „AČIŪ TAU, PARTIJA“. Žodma, kiekviena įsidedo kisenėn tą lapelį ir po-

sėdžiose jį pasiskaitė. O ten buvo surašyta partijos nuopelnai: „Ačiū tau partija už viską ką mums davei ir duodi už visas melagystes, falsifikatus, vadų portretus garvėse, už šūvius Prahos aikštėse, už apgaules, kurios buvo ir bus. Ačiū už nevilgtį, kančias, už mūsų gėdingą ouildymą, ačiū tau partija“. Netrukus tųjų lapelių dalintoja buvo sumta. Jos vardas — Valerija Novodvorkaja.

Sovietuose pogrindyje leidžiamas rašoma mašinėle perrašomas laikraštėlis „Dabartinių įvykių kronika“, kuriame ir aprašomi nuteistieji lietuviai, pvz., kun. A. Šeškevičius.

Jugoslavijoje gerėja Bažnyčios ir valstybės santykiai. Slovenijos srityje įsteigti valstybių komitetai Bažnyčios valstybės santykiams derinti. Į komitetus turėtų įeiti ir kunigaikštis. Kroatijos srityje religiniam reikalams pirmininkas pažymėjo, kad reikia vengti klaidų — visas religines bendruomenes laikyti valstybei priešingomis. Kiekviena religinė bendruomenė turi teisę gyvuoti.

TIKĖJIMAS

Apie kunigų gyvenimą Lietuvoje rašo Šv. Pranciškaus Varpelis. Duoti pavyzdžiai gyvenamųjų butų: vienas gyvena virš bažnyčios lubų, kitas zakristijoje, pašiūrėje, šaltroje trobelėje, kurioje buvo procesijoms vėliavos, sandėliuose ar kukliose pastogėse netoli bažnyčios. Sunku ir su pragyvenimu. Miestelėnams paprastai duodama 15 arų žemės, o kartais kaimynai ku-

nigu duoda 3–5 arus. kuriuose užsiaugina kiek daržovių.

Rusų ortodoksų bažnyčios šventasis sinodas įvyko gegužės gale Zagorske, netoli Maskvos. Svečių teisėmis atvyko Vatikano atstovas bei trys Lietuvos vyskupai: J. Labukas, R. Krikščiūnas ir L. Pavilionis.

Vakarų Europos spauda rugpjūtį pradžioje paskelbė, kad apie 10 Lietuvos žydų buvo sumti ties Vilniumi, jiems meldžiantis šalia paminklo už karo metu žuvusius žydus Susirinkusiųjų buvo apie 300 žydų.

Vysk V. Sladkevičius, gyvenęs Radviliškio Nemunėlio bažnyčioje, sovietinio režimo kaltinamas, kad mokęs nepilnamečius tikėjimo tiesų. Jis tik klausęs išpažinčių prieš pirmąją Komunią. Buvo iššauktas valdžios organų, tar-domas, grąšomas, ir jam buvo pakiestas pasižadėjimo raštas, kurio nepasirašė. Manoma, kad bus teisiamas, kaip kun. A. Šeškevičius.

ŪKIS IR PRAMONĖ

Kuboje iš okupuotos Lietuvos nuo 1966 metų dirba vis keli lietuviai, specialiai ūkio melioracijos srityje. 1967 jų atvyko 13, dirbę daugiausia Pinar del Rio provincijoje ir Havanoje, ruošdami drėkinimo projektus.

Šiauliuose apie 60 puodžių dalyvavo pirmojoje Lietuvoje puodų mugėje. Zymiausiai išrinktas Jonas Paulauskas. Puodžiai parodė įvairiausių keramikos darbų.

Anapilio Papėdėje

KAROLĖ PAŽÉRAITĖ

(tęsinys)

Ar dar neini namo?

— Norėčiau... Man kažkaip neramu čia. Ten fronte vyksta kruvina kovos, o mes čia linksimamės.

— Ne kažinoks čia linksimimasis, — nu-neigė Jonė. — Bet ir man nebėra kas čia veikti. Gal bent iki Bažnyčios gatvės pajėtum drauge?

— Sutarta.

Jonė pamosavo ranka Kleopai, kokiūtojančiai su kariškiu, ir paskutinį žvilgsnį metė į Taurą. Tematė jo tik karišką drabužį ir pusę veido. Jis kalbėjosi su draugu. Abu buvo įsigilinėję pokalbį.

DAR TAIS MIRKSNIAS PAGYVENTI

Jonė nejuto, kai sustojo prie Šešupės knygyno, nesąmoniškai žiūrėdama į knygų vitriną:

— Labą dieną, — ja prižadino pažįstamas balsas.

Atsigrėžė. Tauras.

— Galiu jus palydėti? — teiravosi jis, sveikindamasis.

— Prašau, — plykstelėjo mergina.

— Aš taip pat dažnai sustoju prie knygynų vitrinų, — tarė jis. — Tik liūdna, kad taip maža dar lietuviškų knygų išėina iš spaudos. Ir svetimomis kalbomis čia sunku gauti reikalingų knygų. Tenka važiuoti Kaunan. Kai mokiausi Vilniuje, galėjau ten įsigyti nemažą knygų. O da-

bar jau, dėja, Vilniaus vartai mums uždari. Aukštinį simbolinį raktą nuo tų vartų pasigrobė Lenkų maršalas Juozas Pilsuokis.

— Kodėl tiek neteisybės pasaulyje? Kaip mes gyvenim be Vilniaus? — atsiliepė Jonė.

— Galybių Dievas su mumis, nes mūsų byla teisinga. Tai tik laikinas bandymas mūsų tautai.. Kodėl tiek neteisybės pasaulyje? O todėl kad tamsybių valdovas smukdo žmogų žemyn. Dievas, sutverdamas žmogų davė jam laisvą vailią, įkvėpdamas jam supratimą apie tobulinimąsi, kilimą į aukštybes, ir parodė blogio būrimą. Tačiau, turint netobulą prigimtį, yra lengviau smukti žemyn, kaip kilti aukštyn, geryn. r gra vitacijos dėsniai tai patvirtina Žemė traukia į save kiekvieną kūną. Todėl pasaulyje daugiau blogų žmonių, neteisėjų valdovų, kaip kilnių asmenybių. Juk valdyti dažniausiai, mėgsta blogi žmonės — diktatoriais. Kątnus žmogus vadovausis krikščioniškosios demokratijos principais, nenorės diktuoti O lenkų tauta, iš viso, nepasirūpina demokratiškumu. Ponai ir muzikai. Kitokių nėra. Ir tuos abu luomus ten skiria gili praraja. Taurus lietuvių būdas nuolatos susiduria, istorijos eigoje, su lenkiška klasta. Ir toji klasta negali pasitikinti visais mūsų žmogų. Milžiniška politinė klaida buvo unija su lenkais. Toji unija lėgšiol atsirūgsta mums, o lenkai apie ją tesvajoja, savanaudiškai ją aiškindami. Vilniaus mes neprivalom užmiršti. Mūsų politikai Tautų Sąjungoje nenurims. Ir mūsų širdyse Vilnius turi žėreti. Turim visomis išgalėmis jo siekti, juo gyventi. Juk Vilnius mūsų sostinė, mūsų valdovų buveinė. Pagaliau teisybė turi laimėti.

Taurus įsikarščiaavo. Ir dar ilgai kalbėjo šia tema. Kol priėjo Jonės gyvenvietę.

Kažin, ar Kleopa namie? Ar ji įsileis mu-

du? — blykstelėjo jai mintis.

Žvilgtelėjo pro atvirą langą. Kleopa dėsto savo rūbus į lagaminą. Kambarys apkrautas. Ne, negalima vesti svečio tokian netvarkingam kambarin.

— Labai atsiprašau. Negaliu jus paprašyti kambarin, nes Kleopa tvarkosi savo daiktus. ruošiasi kelionei namo. Bet gal ant suoločio pasėdėti tume kieme? — pasiūlė.

Abu atsėdėjo ant suoločio po obelīm. Nuka rusios šakos su užmegtais vaisiais lietė jų pečius. Jonė nusimovė mėlynas pirštines ir padėjo ant suolo. Taurus gi, dėdamas knygą šalimais paėmė jos pirštinę ir pagarbiai prikišo ją prie savo lupų.

Jonė sumišo.

— Ji nekvepia, — tarė ji, pamaniusi, kad jis ją kvepina.

Taurus ramiai padėjo pirštinę angal ant suolo. Ir pažvelgė į ją rimgomis, klausiančiomis akimis.

— Gražus žiedas, — tarė jis, nukreipęs žvilgsnį į jos ranką. — Lietuviškoji rūtėlė su sapphire, primenantiu jūros vandens lašą. Galiu į jį arčiau pasižiūrėti?

Jonė nusimovė žiedą ir jam padavė.

— Tai mamytės žiedas, — pastebėjo šypsodamasi. Gal jis įtaria, kad jai jį koks vaikas padovanojo?

Taurus šelmiškai šypstelėjo ir užsimovė jos žiedą ant mažojo pirštelio.

— Kaip tik, — nudžiugo Jonė. Kleopa sako, kad jei merginos žiedas nuo bevardžio piršto tinka vaikinui ant mažojo, tai jiedu tinka vestis,

(Bus daugiau)

**MŪSŲ
LIETUVA**

"NOSSA LITUANIA"

Rua Juatindiba, 20
Caixa Postal 4421
Sao Paulo, E.S.P.
Tel.: 273-03-38

LIETUVIŠKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS

Director responsável: Dr. José Ferreira Carrato

Redator: JONAS KIDYKAS

Administr.: JONAS BRUŽIKAS

PRENUMERATOS KAINA METAMS: N Cr.\$ 25,00 visoje
Amerikoje. GARBĖS PRENUMERATA N Cr.\$ 109,00

Paskiro Nr. Kaina Cr.\$ 40

SKELBIMAI: pirmame puslapyje N Cr. \$ 40,00 paskutiniame
N Cr.\$ 20,00. Viduriniuose puslapiuose N Cr. 15,00
Ilgalaikiams skelbimams daroma nuolaida.

Straiptusius ir korespondencijas redakcija taisy pirtvarko savo nu-
žiūra. Nenaudoti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasira-
šyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skel-
bimų turinį redakcija neatsako.

Ištautėjimo pavojus Sovietu Sąjungoj

BONNA. — Tautybė ir gimtoji kalba surašymo statisti-
koje daugumoje atveju sutampa. Kodėl tad taip svarbu žino-
ti, kiek jos nesutampa? Nesutapimas matomai ženklins val-
džiai svarbią raidą Tautybė rašoma į pasą. Pasaan gimtoji
kalba neįrašoma, nes ji gali «pasikeisti». Gimtoji kalba tai
ne tik tėvų, bet ir šnekamoji, daugiausia vartojamoji kalba.
Imam lietuviuką Rusijoje, augantį be lietuviškos mokyklos
svetimoj aplinkoj, daugiausia rusiškai tekalbanti. Jis pagal
tėvus gal dar pasisakys esąs lietuvių tautybės, bet šnekas
jau tik rusiškai. Arba atvirkščiai, sakys esąs «rusas», nes Ru-
sijoje gyvena, bet gimtoji kalba lietuvių. Pagaliau ko ge-
ro, pasirinks ir rusų tautybę ir rusų «gimtąją» kalbą. Tad
įprasta laikyti, kad nuošimtis žmonių su kita «gimtąja» kal-
ba negų jų tautybė, ženklina tos tautos ištautėjimo laipsnį.

IŠTAUTĖJIMAS D DĖJA

Ištautėjimas ta prasme bendrai imant didėja. 1959 me-
tais gimtoji kalba nebuvo lygi tautybės kalbai, pas 5,7 proc
Sovietų Sąjungos gyventojų (11,9 milijonų), o 1970 metais
pas 6,1 proc. (14,7 milijonai). Rusų tautybės atžvilgiu tas
skirtumas liko nepasikeitęs — 0,2 proc. Reiškia rusai «ne-
ištautėja», ištautėja tik nerusai. Pas lietuvius statistiškai ma-
tyti didėjančias tautinis susipratimas. Lietuvių su nelietuvių
gimtąja kalba 1970 metais buvo 2,1 proc. (apie 56 tūkstan-
čiai), tame tarpe Lietuvoje 13 tūkstančių (arba 0,5 proc.). o
lietuvių už Lietuvos ribų tarpe 43 tkst. (arba 27,2 jų bendro
skaičiaus). Ištautėjimas šia kalbine prasme pasireiškė tik
tarp lietuvių už Lietuvos ribų. 1959 metais jų buvo 175 tūks
tančiai tame tarpe su lietuvių gimtąja kalba 141 tūkstantis
(80,6 proc.), su kita gimtąja kalba 34 tūkstančiai (19,4 proc.)
ir nelietuvių gimt. kalba — 34 tkst. (27,2 proc.).

PAGAL PAREIŠKIMĄ

Surašymo metu tautybė ir gimtoji kalba užrašyta pagal
apklaussinėtų asmenų pareiškimą (t. y. ne pagal pasą).

Tautybę pasirinkti sovietinis žmogus gali vieną kartą
gaudamas pasą. Tautybė įrašoma į asmens tapatybės doku-
mentą. Kaip tai vyksta praktikoje, aprašo pabėgęs sovietų
žurnalistas Leonid Valdimirov savo atsiminimuose (išieisti
Londone). Jis teigia, kad «laisvas» tautybės «pasirinkimas»
yra tikra tragikomedija, ypač nerusų tautybės žmonėms.

«GERA» TAUTYBĖ

Turėti «gerą» tautybę be galo svarbus reikalas. Nuo įra-
šo pase gali priklausyti įsidarbinimas, išsimokslinimas, kar-
jera, lengvatos, lygus ar nelygus traktavimas. Žydų tauty-
bės pv. kratomasi (ir nenuostabu, kad jų skaičius, palyginti
su 1959, net penkiais procentais sumažėjo). Bet tai liečia ir
kitas nerusų tautybes, ypač gi jaunuolius iš tautiniu atžvil-
giu maišytų šeimų. Autorius aprašo tokį atvejį:

Milicijon prisistato 16 metų jaunuolis pasui gauti. Vie-
nas iš tėvų rusų, kitas nerusų tautybės. Jaunuolis nori pasi-
rinkti nerusišką tautybę. Tada milicijos pareigūnas rusas jį
būtinai perspės, kad draugas, turi «pilną teisę» pasirinkti
rusų tautybę, nes vienas tėvų rusas. Jeigu tai nepadės, jis
lieps pagalvoti kokių pirmenybių duoda rusų tautybė, koks
«ribotas pritaikomumas» lydi nerusų tautybę. Jeigu ir tai ne-
padės, pareigūnas ko gero pradės jaunuolį egzaminuoti ar
tasai iš viso moka norimos nerusų tautybės kalbą. Žodžiu,
tokiam jaunuoliui reikės parodyti nemąža drąsos ir ryžto,
kol jo pasan bus įrašyta nerusiškoji tautybė.

Venha logo buscar a sua nova Variant, porque tem muita gente apaixonada por ela.

É gente que não acaba mais.
Disposta a tudo pra levar a nova Variant.
Veja só o que eles comentam aqui na loja:
"Puxa! Como a Variant ficou bonita com
essa nova frente."
"Queridinho, v. já imaginou se a gente
tivesse esse carro e pudesse sair com as
crianças todo fim-de-semana, pra bem
longe desse barulho?"
"Nossa! Evem com pisca-piscas embutidos

no pára-choque da frente."
"Vocês precisam é ver a Variant numa
estrada." "O que esse carro tem de
bom mesmo é que ele é Volkswagen."
"Claudinho, tira a mão da pintura senão
o môço fica bravo."
"Tá aí no folheto: 65 HP, 2 carburadores
e freios a disco." "Eu ainda vou levar essa
coisa linda pra nossa garagem."
"Pois não, aceito um cafézinho."

ESTAMEL VEÍCULOS LTDA

Rua Ibitirama, 1269, Telef. 273-1721, End, Telegrf.

MELIUNAS V. Prudente, S. Paulo.

REVENDEDOR
AUTORIZADO

NERUSIŠKOSĖ BESPUB- BLIKOSE

Žinoma, įsivaizduotini ir ki-
ti atvejai. Sakysime Gruzijo-
je. Ar gruzinas milicijos pa-
reigūnas smerks jaunuolį iš
maišytos rusų-gruzinų šeimos,
norintį pasirinkti gruzinų tau-
tybę? Ar kalbins geriau rink-
tis rusų tautybę?

Nerusiškose respublikose, ga-
li būti ir kitų atvejų. Paim-
kim rusą ar nerusą ten apsi-
gyvenusį ar buvusį Sibiro ka-
liną, kuriam savon tėvynėn
grįžti neleido Jis čia įsikū-
rė, apsiprato, išmoko vietos
kalbą, suaugo su aplinka, su-
kūrė šeimą, susilaukė vaikų,
kurie jau «vietiniai». Sakys-
ime, kad ta respublika vėl bū-
tų Gruzija Tokios šeimos jau
nuolis jaučiasi gruzinų, nors
iš tėvo (ar net tėvų) būn ru-
sas, gudas, ukrainietis. Jis pa-
sirinks gruzinų tautybę, nors

gimtąją kalbą pagal tėvus už-
rašys rusų ar kitos nerusų
tautybės kalbą.

Tokiu būdu, ištautėti gali
ne vien nerusai Rusijoje, bet
ir rusai. (Iš viso Kaukaze ru-
sų skaičius per 11 metų nuo
šimėiu sumažėjo, skaičiumi
liko beveik nepasikeitęs —
tad, arba dalis išvyko, arba
asimiliavosi). Ištautėjimas, asi-
milacija, neprivalo žengti
nei per «gimtosios kalbos»
keitimo tiltą, nors tai valdžios
matomai pageidaujama.

V. B. — DRAUGAS

ŪKIS IR PRAMONĖ

Klaipėdoje jau 25 metus
veikia jureivystės mokykla,
kurį baigė apie 4000 laivų
vairuotojų, navigatorių, laivų
statytojų ir mechanikų.

Sovietų Sąjunga įsteigs tris
oro švarai tyrinėjimo stotis. Vie-

na numatoma pastatyti Lie-
tuvoje.

Esama sunkumų pristatyti
gyvulių iš Lietuvos Rusijos
mėsos kombinatams. Per 9
praėjusius mėnesius Kauran
turėjo ateiti 1680 vagonų, be-
tebuvo tik 537, ir užtai kau-
niečiai Leningrado įmonė su-
mokėjo apie 70.000 rublių
baudų. Nežinoma, kiek iš vi-
so mėsos išvežama iš Lietu-
vos, o Lietuvoje nuo anksty-
vus ryto stovi eilės prie mė-
sos krautuvių.

Asmeniniai sklypeliai Lietu-
voje sudaro tik 5% dirbamos
žemės, bet juose išauginama
iki 73% bulvių derliaus, 85%
daržovių, 77% kiaušinių, 82%
vilnos. Sklypai apdirbami tik
rankomis.

Pramoninio molio dideli k-
dai atrasti Šaltiškių kaimo
laukuose netoli Papilės. Mo-
lio užteks dvidešimčiai metų.

MŪSŲ Lietuva

RUA JUATINDIBÁ, 20 — P. DA MOÓCA — SÃO PAULO, 13

RUGSĖJO 8 — TAUTOS ŠVENTĖS DIENA

Tautos himno žodžiuose «Iš praeities tavo sūnūs te stiprybę senia» praeiti tenka suprasit didingos istorinės Lietuvos didvyriškus valdovus, kovotojus ir kultūrininkus.

Tautos dainius Maironis pirmasis Lietuvos didįjį kunigaikštį Vytautą pavadino Didžioju. Jo garbei pagarsinti 1930 metai, kuriais buvo minima jo 500 metų mirties sukaktis. buvo pavadinti Vytauto Didžiojo metais, o rugsėjo 8-ji buvo paskelbta Tautos šventės diena, kurią jis 1430 metais buvo nuvykęs į vainikuoties Lietuvos kaimus.

Buvo pastatytas Vytauto Didžiojo muziejus, kainavęs 4 milijonus litų. Jo vardu pavadintas Kauno universitetas ir aukštoji karo mokykla. Skulptoriaus Zikaro sukurtas paveikslas buvo nešiojamas po visas žymesnes Lietuvos vietas, kurių gyventojai jį iškilmingai sutiko ir išlydėjo. Kelionė baigta rugsėjo 7, o rugsėjo 8 pirmą kartą atšvęta tautos šventė. Ji tėvynėje buvo švenčiama kasmet, kol Lietuva buvo laisva. Lietuviai išsivienijo tą dieną, mini nevisi ir nevienodai.

Lietuvių išsivienijimo tarpe yra tokių, kurie šventei nepritaria, bet gal daugiau yra tokių, kurie tos šventės reikšmės nėra įsisąmoninę. Atsiranda ir tokių, kurie šventės vengia, kadangi ji buvo paskelbta vienpartinės vyriausybės. Tačiau Tautos šventė turi gilią prasmę.

Vytauto Didžiojo vainikavimas turėjo paversti Didžiąją Lietuvos Kunigaikštiją į Karaliją, kad atspalaidoti nuo Lenkijos. Todėl ir tuometinis Krokuvos vyskupas Olesnickis suorganizavo kariuome-

nės būrius, kurie pagrobė iš vokiečių imperatoriaus Sigismundo siunčiamą vainiką, o Vytautas po 14 dienų, turėdamas 80 metų, mirė.

Vytautas Didysis liko kelro džiu savo įpėdiniams kovoje dėl nedalomo valstybės suvereniteto už visišką tautos nepriklausomybę ir pasitarnavo Vasario 16 tos aktui. Tad Vasario 16 yra Nepriklausomybės atgavimo šventė, o Rugsėjo 8 yra kovos už nepriklausomybės atgavimą pradžios šventė. Dabar, kai tauta yra vėl laisvė visiškai praradusi, Rugsėjo 8-tosios minėjime mes turėtume semtis stiprybės, tęsti kovą vėl nepriklausomybę tautai atgauti.

São Paulo bei Brazilijos lietuviai išsivienijo irgi buvo tai šventei abejingi ir ją pradėjo minėti tik prieš porą metų ir tai labai kukliai, o ją turėtų minėti iškilmingiau. Rugsėjo 8-tąją mes turėtume minėti su pasididžiavimu, prisimindami didingą Lietuvos praeitį ir primindami svetimiešiams Lietuvos garsą, turėtą prieš 500 metų, kai vainikavimas tebuvo tartum šių dienų tautos apsisprendimas.

Zenonas Bačelis

(Tautos šventės minėjimas įvyks šv. Kazimiero parapijos salėje sekmadienį, rugsėjo 12, 17 val., po 16 val. Mišijų.)

V. Zelina

Kiekvieną spalio mėnesio (outubro) šeštadienį ir sekmadienį nuo 16 iki 22 valandos vyks kermošius bažnyčios remonto skolai išmokėti. Kas norėtų prisidėti, prašomi at-

LK Šv. Juozapo Vyrų Brolija maloniai kviečia visus tautiečius dalyvauti naujų Vila Zelinos parapijos kunigų

PAGERBIMO ŠVENTĖJE,

kuri įvyks šių metų rugsėjo 19 dieną su šia programa:
11 val.: iškilmingos mišios V. Zelinos par. bažnyčioje
12 30 val.: pietūs Jaunimo Namuose.

Savo dalyvavimu turėsime progos asmeniniai susipažinti su naujais mūsų parapijos kunigais saleziečiais ir tuo pačiu bendrai paremsime jų darbus mūsų parapijos ir kolonijos naudai.

Pakvietimus pietums prašome pasirūpinti iš anksto, kad palengvintum darbą šeiminkams — ruošėjoms.

Pakvietimus galima gauti: Vila Prudentėje — pas p. Motiejų Tamaliūną, Casa Verde — pas p. J. Matelionį, Vila Libanesa — pas p. J. Bagožių (tel. 273-1865). Vila Zelinoje pas kitus Brolijos darius.

Vaišes pajvairins salezietiška muzika iš Lapos ir Vila Zelinos.

Dalyvavimu turėsime progos arčiau susipažinti su naujais mūsų parapijos kunigais Tėvais Saleziečiais. Tuo pačiu drauge paremsime jų darbus mūsų parapijos ir kolonijos labui.

Rengimo Komisija
Šv. Juozapo Vyrų Brolija

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Rugsėjo 12 šv. Kazimiero parapijos salėje bus Tautos šventės (rugsėjo 8) ir Brazilijos nepriklausomybės šventės minėjimas. Sekmadienio Mišios bus 4 valanda popiet, programa prasidės 5 val.

nešti «fantus» į kleboniją ar parapijos tarybos susirinkimui trečiadieniais 20 val., o visi kiti kviečiami kermošiu bent kelis kartus aplankyti.

ML SK. ITYTOJAMS

Sekančią savaitę «Mūsų Lietuva» neisės. Rugsėjo 23 išeis normalus numeris, o 30 d. atspausdinsime specialų dvigubą numerį. Po to ML vėl eis normaliai.

SAJUNGA-ALIANÇA

KVIEČIA

Įdomiai ir liškamai praleisti sekmadienio popietį, rugsėjo (septembro) 12 d., 13 val., rua Lituanija, 67, ruošiamuose tradiciniuose pietuose. Norintieji dalyvauti prašomi užsirašyti telefonu 93-5470 arba 273-5851 arba tiesiog Sąjungos būstinėje.

PAŽINKIME BRAZILIJOS GAMTOS GROŽIUS. Lietuvių Sąjunga- Aliança organizuoja

ekskursiją į CAVERNA DO DIABO rugsėjo (septembro) 25 d. Norintieji dalyvauti šioje ekskursijoje ir pamatyti šio krašto gamtos grožybes prašomi iš anksto užsirašyti: tel. 92 3132 ar 81-6423, Sr. Alexandre.

UŽSIMOKĖJO UŽ ML

Juozas Kupstaitis 50 kr. už dvejis metus, Juozas Grigas 30 kr., Kazimieras Valiulis 15 kr. už antrametį pusę Ana Brokertas Ziober iš Londrina 70 kr. už trejis metus, po 25 kr. Ona Poikaitienė, Stasys Jonaitis ir Konstancija Ingaunienė

Iš JAV po 5 dolerius Karolė Pažėraitė ir Vladas Vijeikis. Visiems ML administracija širdingai dėkoja.

MOINHO VELHO

Sio mėnesio Mišios, rugsėjo 19 bus už a. a. Kazimierą ir Petrą Taleikius.

Didelis pasirinkimas medžiagų ir skoningas pasiuvimas, LAURO SANDRON vyriškų rūbų

SIUVYKLOJE LAURO

Rua do Orfanato, 686, — V. Prudente — Fone 63-5294
São Paulo

Medžiaga parduodama ir išsimokėjimui teikite ir įsitikinkite medžiagos ir darbo kokybę ir kainą

ALEKSAS KALINAUSKAS

Advokatas

atlieka visus teisinio pobūdžio darbus, kaip įvairių bylų vedimas, inventarijų sudarymas, deskitis, dokumentų atitaisymas, auomininkų išmetimas ir kiti darbai.

Rezidencija:

R. Joaquim Piza, 204
Tel. 31-2548

Raštinė:

. 15 de Novembro, 244
4.0 - Sala 19 - Tel. 37-0324
no 14,00 iki 18,00 val.

ATSKIRO NUMERIC
KAINA 0,40

A. P. PELIAGIJA
KELERIENĖ

Sio mėnesio 3 d. šv. Cecilijos ligoninėje, aprūpinta ligonio Sakramentais, atsiskyrė su šiuo pasauliu Peliagija Kelerienė, palikdama liūdesy dvi dukteris Eugeniją Kubiliūnienę su žentu Stasiu ir vaikaitiais Gražina bei Ramūnu o Lietuvoje — Sofiją Jurevičienę su vyru ir vaikais. Palaidota Lapos kapinėse. T. Jonas Bružikas, S. J., prie karsto atlaikė šv. Mišias. Septintos dienos Mišios rugsėjo 9, 19 val. Vila Anas-tácio bažnyčioje. Velionė gimusi Plungės valsčiuje 1898 metais ir atvykusi po II-jo karo 1949 metais su dukterimi Eugenija ir žentu Stasiu Kubiliūnu. Tesiilsis ramybėje.

URUGVAJUS

Lietuvių atostogų namų statyba eina pirmyn, jau pabaigti pamatai, kyla sienos. Už poros mėnesių jau pastatytas bus galima naudotis.

Urugvajaus lietuvių kultūros draugijos valdyba organizuoja scenos mėgėjų būrelį ir neužilgo pastatys komediją.

ARGENTINA

Sausio mėnesį po Trijų Karalių šventės, ruošiamas studijų savaitė, kurios metu Argentinos atstovai ruošis dalyvauti antrajame Pasaulio lietuvių jaunimo kongrese. Argentinos jaunimas pageidauja, kad dalyvautų ir jaunimo iš Urugvajaus bei Brazilijos, kad būtų galima nustatyti ir bendras gaires, kaip atstovauti Pietų Ameriką.

Susivienijimas Lietuvių Argentinoje švenčia 57 gyvavimo metus. Per tą laiką gyvavo teatro grupės, chorai, orkestrai, sporto grupės.

Berisso lietuviai suruošė įspūdingą Tėvo dienos šventę Mindaugo draugijos patalpose.

Iš Bostono atvykęs Buenos Aires lankėsi inž. Vytautas Izickas, kurio bendrovė suplanavo Apipe užtvanką Paranop upėje.

Lietuvių kalbos pamokas pradėjo lankyti ir Ateities ansamblis. Dalyvauja virš 15 vaikų iš viso. Mokytoja mokytojos Balčiūnienė ir Mašilionienė.

JONAS JAKUTIS

RUA COSTA BARROS, 352

TEL. 63-3285 — VILA ALPINA

Turi įvairiausių statybos medžiagų, geležinių daiktų, indų bei darbo įrankių.

Lietuviai pirkim pas lietuvius!

DR. ANTONIO SIAULYS

C. R. M. 10.647

Cirurgião da Santa Casa de São Paulo

Medico da Cruzada Pro-Infancia

Especialista em Obstetricia pela Maternidade de S. Paulo
Clinica de Adultos e Crianças — Molestias de Senhoras
Partos — Operações

Horario: Das 12 as 14 e das 19 as 21 horas
Jonsultorio e Residencia RUA DOS TRILHOS 1579
Mooca, Fone 92-3991